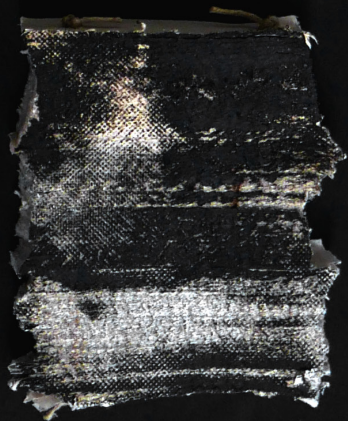
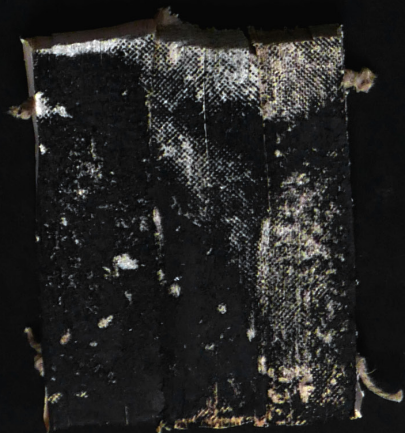
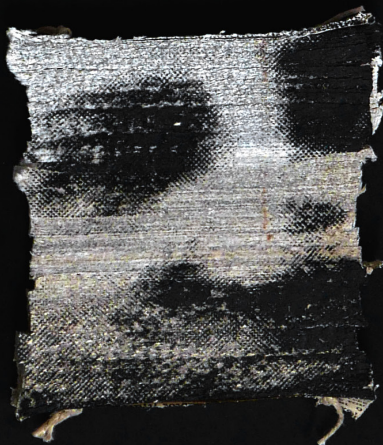
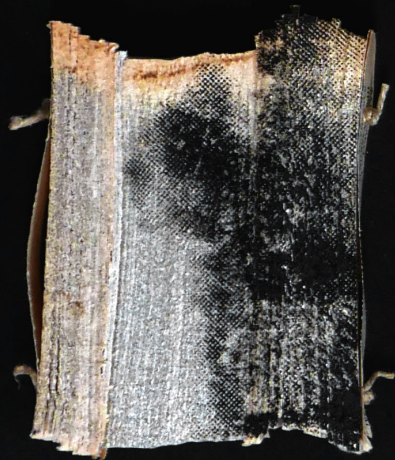

αΚΟΙβ~~η~~
~~α~~με~~ε~~ΝΟ
~~Β~~α~~α~~ΤΑ~~ω~~
ΦΙΑ~~ε~~Ζκ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ΔΙΠΛΟΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΔΙΠΛΟΜΑΤΙΚΗΣ
ΞΕΝΟΦΩΝ ΣΑΧΙΝΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΟΥΡΑΝΙΑ ΦΡΑΓΚΟΥΛΙΔΟΥ, Ε.Ε.Π

ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

Ο όρος μνήμη/μνημοσύνη χρησιμοποιείται συχνά στην τέχνη και στη μελέτη του οπτικού πολιτισμού. Αποτυπώνει την περίπλοκη και πολυεπίπεδη σύνδεση ανάμεσα στον πολιτισμό, την κοινωνία και την πολιτική καθώς και τη σχέση μεταξύ αναπαράστασης και κοινωνικού βιώματος. Ειδικά η φωτογραφία ως τέχνη αλλά και ως καθημερινή πρακτική είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αναζήτηση ταυτότητας και την αέναη προσπάθεια σύνδεσης του παρελθόντος με το παρόν. Πέραν της προσωπικής μνήμης, αξιοποιούμε συχνά ως οχήματα μνήμης διάφορα αντικείμενα ή «τελετουργικά», όπως ταινίες, βιβλία, τα μουσεία και το περιεχόμενό τους, αναμνηστικές τελετές και τελετουργίες, κ.ά.

Εάν η συλλογική μνήμη είναι ουσιαστικά μια ανακατασκευή του παρελθόντος που διενεργείται υπό το φως του παρόντος, εύλογα γεννιέται η απορία για το ποιος είναι ο ρόλος της ατομικής ταυτότητας στη σύνθεση αυτή. Και εάν όντως η φωτογραφία λειτουργεί ως παράγοντας διεγερτικός για τη μνήμη, τότε πώς λειτουργεί μέσα σε αυτό το πλαίσιο η φωτογραφία ενός ανθρώπου που δεν γνωρίσαμε ποτέ;

Να μην τους θυμάται κανείς: αυτή φαίνεται πως είναι τελικά η μοίρα των υποκειμένων που αναπαρίστανται στις περισσότερες από αυτές τις φωτογραφίες. Οι άντρες και οι γυναίκες στα πορτρέτα αυτά είναι τελείως άγνωστοι σε εμάς. Ως ιστορικά τέχνηρα (artifacts) που κατοικούν στο παρόν, αυτές οι φωτογραφίες εκπροσωπούν όχι τα υποκείμενα τους, αλλά το φάντασμα μιας αδύνατης επιθυμίας: της επιθυμίας να θυμόμαστε και να μας θυμούνται. Ακόμα και τώρα δεν μπορούμε παρά να νοιώσουμε κοντά σε αυτούς που αγάπησαν και λυπήθηκαν τους απεικονιζόμενους. Όμως, είμαστε επίσης σε θέση να εκφράσουμε κριτική για τη φύση της ίδιας της μνήμης.

Τα υποκείμενα που αναπαρίστανται στις φωτογραφίες μετατρέπουν την ανάμνηση σε ένα σύνθετο κατασκεύασμα, μια αλληλεπίδραση στην οποία δεν μπορούν να διακριθούν πλέον τα φυσικά, τα κοινωνικά και τα πολιτιστικά δεδομένα. Η μνήμη διαμορφώνεται ως συναισθηματική ανταλλαγή ανάμεσα σε ένα υποβλητικό σύνολο εικόνων και σε έναν τυχαίο θεατή. Οι φωτογραφίες μας θυμίζουν ότι η απομνημόνευση δεν έχει καμία σχέση με την ανάκληση

του παρελθόντος, αλλά έχει κυρίως να κάνει με το να ατενίζεις αυτό το τρομακτικό, κενό μέλλον που και εμείς με τη σειρά μας θα έχουμε ξεχαστεί.

Τα αντικείμενα που παρουσιάζω υπενθυμίζουν ότι η ιστορία δεν αποτελείται από μια σειρά διακριτών στιγμιότυπων, αλλά μάλλον από μια συνεχή διαδοχή. Κατά κάποιο τρόπο συγκροτούν μια «ταινία» στην οποία τα «πλάνα» κρέμονται μαζί, σχηματίζοντας ένα συνεχές ρεύμα εικόνων. Οργανώνοντας το έργο σε γεωμετρικά πλέγματα ορθογωνίων και τετραγώνων, το είδος αυτής της εγκατάστασης τονίζει τις πιθανές συνδέσεις μεταξύ μιας εικόνας και της επόμενης. Συνδυάζει αντιθετικά τη δομή του πλέγματος με τον επίμονο ρεαλισμό της φωτογραφίας αλλά και την έντονη αποδόμησή της μέσω της διαδικασίας της εκτύπωσης (μεταξοτυπία) πάνω σε ιδιόμορφες επιφάνειες-φορείς (συνθέσεις τεμαχισμένων βιβλίων).

Οι αυστηρές γεωμετρίες είναι συμπαγείς και ορατές αποτυπώσεις σε σύγκριση με τις φευγαλέες, αντανakλαστικές εικόνες των φωτογραφιών που περιέχουν.

Φανερώνουν στον θεατή το παράθυρο που η φωτογραφία ισχυρίζεται ότι παρέχει στον κόσμο, ακόμη και όταν οριοθετούν αποφασιστικά τον διαχωρισμό μας από αυτόν. Το πλέγμα παρέχει σε αυτές τις «συναθροίσεις/πορτρέτα» την αδιαμφισβήτητη δομή της αφήγησης και την ικανότητα να αντλήσουν από το παρελθόν και να διηγηθούν μια ιστορία άγνωστη σε εμάς, με μια δύναμη που λίγες, μεμονωμένες φωτογραφίες έχουν.

Στη σειρά των έργων με τον τίτλο «Κοινοτάφια» επιλέγω να διερευνήσω τη σχέση μεταξύ ατομικής και συλλογικής μνήμης. Στην αναζήτηση μου αυτή προσπαθώ να δημιουργήσω ένα σημείο «ταφής» – ένα άχρονο *memento mori*. Φωτογραφίες που τραβήχτηκαν σε μεμονωμένες στιγμές συγκεντρώνονται με τη μορφή ενός συνεκτικού αντικειμένου/έργου, όπως εμφατικά καταγράφεται αυτή η πρακτική από την ιστορία της τέχνης και της φωτογραφίας. Επηρεασμένος από την επιμνημόσυνη μνημειακή αρχιτεκτονική του περασμένου αιώνα (Σοβιετική αρχιτεκτονική, αρχιτεκτονική της μνήμης του Ολοκαυτώματος, κλπ.), από εικαστικούς καλλιτέχνες που ασχολήθηκαν με το θέμα της σύγχρονης ανθρώπινης

κατάστασης και κατ' επέκταση με τη μνήμη (Edward Kienholz, Leon Golub, Anselm Kiefer, κ.α.) αλλά και άλλους από τη σφαίρα της κινούμενης εικόνας (Andrej Tarkovsky, Fritz Lang, Θόδωρος Αγγελόπουλος, κ.ά.) επιχειρώ να κατασκευάσω, όχι αποκλειστικά αυτόνομα έργα, αλλά ένα δομημένο εικαστικό περιβάλλον μνημειακού και συμβολικού χαρακτήρα.

Αντλώ έμπνευση από την επικοινωνιακή φύση του βιβλίου ως γνώριμου διαδραστικού αντικειμένου φορέα πληροφορίας, μνήμης και περιεχομένου αλλά και από την ίδια την υλική του φύση: το χρησιμοποιώ ως πρώτη ύλη κατασκευής των βιβλίο – αντικειμένων μου, παρουσιάζω ένα σύνολο ανώνυμων ή επώνυμων προσωπικοτήτων που συνθέτουν ένα μικρό τμήμα του πολύπλοκου ιστού που αποκαλούμε συλλογική και κοινωνική μνήμη. Αυτή η ιδιόμορφη, αυστηρή «υφαντουργία» έχει σκοπό να παρακινήσει το θεατή να εξερευνήσει, να αγγίξει, να περιηγηθεί στο χώρο της εγκατάστασης και να επεξεργαστεί τα εκθέματα. Να γίνει και αυτός με τη σειρά του ένα ζωντανό θραύσμα του ιστού της μνήμης.

- Alon, Confino, *Collective Memory and Cultural History: Problems of Method*, The American Historical Review, Vol. 102, No. 5(Dec.1997), pp 1386-1403.
- Assman, Jan – Czaplicka, John, *Collective Memory and Cultural Identity*, Duke University Press, New German Critique, No. 65, Cultural History/ Cultural Studies (Spring – Summer) p.125-133, 1995.
- Ban, Zsolia - Turai, Hedvig, *Exposed Memories - Family Pictures in Private and Collective Memory*, Budapest, Hungary, AICA, 2010.
- Batchen, Geoffrey, *Forget me not – Photography and remembrance*, New York, Princeton Architectural Press, 2004.
- Cubitt, Geoffrey, *History and Memory*, Manchester & New York, Manchester University Press, 2007.
- Halbwachs, Maurice, *On Collective Memory*, Chicago, The University of Chicago Press, 1992.
- Kenny, Michael G, *A Place for Memory: The Interface between Individual and Collective History*, Simon Fraser University, Society for Comparative Study of Society and History, 1999.
- Mesch, Claudia, *Art and Politics: A small history of art for social change since 1945*, London – New York, I. B. TAURIS, 2013.
- Young, James E, *The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning*, Yale University Press, 1994.

- *Ο Θίασος*, 1975, directed by Θεόδωρος Αγγελόπουλος.
- *J'accuse*, 1919, directed by Abel Gance.
- *Metropolis*, 1925, directed by Fritz Lang.
- *Shoah*, 1985, directed by Claude Lanzmann.
- *Andrei Rublev*, 1966, directed by Andrej Tarkovsky.
- *Nostalghia*, 1983, directed by Andrej Tarkovsky.
- *Stalker*, 1979, directed by Andrej Tarkovsky.
- *Kanał*, 1956, directed by Andrzej Wajda.

~~h~~ ~~5~~ ~~5~~ ~~m~~ ~~s~~ ~~z~~ ~~e~~ ~~a~~

~~pyk~~ ~~4~~

~~8n0d~~ ~~f~~ ~~3~~ ~~x~~ ~~t~~

Κοινοτάφιο, 2019, artist book, 40x60x6cm

AV
181
182

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΗ

Κοινοτάφιο, 2019, artist book, 40x60x6cm

Κοινοτάφια, 2019, εγκατάσταση, 270x400x10cm

Κοινοτάφια, 2019, εγκατάσταση, 270x400x10cm , λεπτομέρεια

Κοινοτάφια, 2019, εγκατάσταση, 270x400x10cm , λεπτομέρεια

Κοινοτάφιο, 2019, artist book, 15x11x2.5cm

Κοινοτάφιο, 2019, artist book, 15x22x5cm

Κοινοτάφιο, 2019, artist book, 15x22x5cm

Κοινοτάφιο, 2019, artist book, 15x22x5cm

Ιωάννης Αναστασίου

Γεννήθηκε το 1995 στην Αθήνα.
Εισήχθη το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. Είναι φοιτήτης στο Εργαστήριο Χαρακτικής με διδάσκοντα τον Καθηγητή Ξενοφώντα Σαχίνη.

Έλαβε υποτροφία Erasmus και παρακολούθησε μαθήματα στο Πανεπιστήμιο The Eugeniusz Geppert Academy of Fine Arts and Design στο Wroclaw της Πολωνίας το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017.

Εκθέσεις

2019

- *The International Graphic Art Festival UNI Graphica*, The Krasnodar regional art museum named after F. Kovalenko, Krasnodar, Ρωσία
- *The HIT 2019 The Haugesund International Festival of Artistic Relief Printing*, Haugesund Billedgalleri, Νορβηγία
- *Volume, Print as Object*, Hulsey Gallery, Oklahoma City University, State of Oklahoma, ΗΠΑ
- *Trapped*, Αγγέλων Βήμα, Αθήνα
- *Bedtime Stories*, 4η Art Thessaloniki - πρόδρομη εκδήλωση, OpenArt Lab Hellepro, Θεσσαλονίκη
- *New Prints 2019/Summer*, International Print Center New York, New York, ΗΠΑ
- *Biennale del libro d'artista 5ª edizione*, Napoli, Ιταλία
- *20th International Print Biennial Varna*, City Art Gallery Boris Georgiev, Varna, Βουλγαρία

2018

- *3rd International Biennial of Miniature Arts*, West University of Timisoara - Faculty of Arts and Design, Ρουμανία
- 3rd Art Thessaloniki, *Aspects of Balkan Artist Books*, TIF Hellexpo, Θεσσαλονίκη
- *Similarities In Difference - Polish and Greek Contemporary Printmaking*, Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας, Καλαμάτα
- *Γλώσσα και Εικαστικές Τέχνες (Language and Visual Art)*, Δημοτική Γκαλερί Γόννων, Γόννοι, Λάρισα
- *7th International Socio-Political Poster Biennale*, International Youth Meeting Centre, Auschwitz, Οświęcim, Πολωνία
- *Face the Strange, Inspire Project 2018 with Christopher Makos*, Macedonian Museum of Contemporary Art (MOMus), Θεσσαλονίκη
- *Synestezje - Interdisciplinary exhibition* as part of Festival Synesthesia - Art -Word-Music, Klub Studio, Kraków, Πολωνία

2017

- *Points of Equilibrium*, Oko Gallery, Oława, Πολωνία
- *Amplify & Multiply, Activist Ephemera*, Coburn Gallery, Worner Center, Colorado, ΗΠΑ
- *19th International Print Biennial Varna*, City Art Gallery Boris Georgiev, Varna, Βουλγαρία
- *International Print Biennale Yerevan*, Armenian Center for Contemporary Experimental Art (NPAK), Yerevan, Αρμενία
- *ExDigitalis Salon 2017*, Centre of Contemporary Art “Znaki Czasu”, Toruń, Πολωνία
- *Syndrom/Σύνδρομο* - International exhibition, Za Szkołą Gallery, E. Geppert Academy of Fine Arts and Design, Wrocław, Πολωνία

2016

- *International Biennial of Miniature Arts*, West University of Timisoara, Ρουμανία
- *Osten International Biennial of Drawing*, Osten Gallery, Skorje, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας
- *Interdesign 2016* (Second Edition), Timisoara, Ρουμανία

Εργαστήρια & συνέδρια

- **2018**, Ως εισηγητής: International Meeting and Event “The Art of Remembrance - Envisioning Europe”, within the framework of the Europe for Citizens Project “Reconnecting Citizens to the Founding Values of the European Project - RECONN”, Δρέσδη, Γερμανία. Θέμα: “Is Europe a Dark Continent? The phenomenon of neonazism and the new (far) right in Europe: the role of art and artists.”
- **2018**, “Inspire 2018, Face the Strange” workshop with Christopher Makos and Paul Solberg, Metropolitan Organisation of Museums of Visual Arts of Thessaloniki (MOMus), Θεσσαλονίκη
- **2017**, LUBO_17 International Printmaking Workshop “Printmaking, The Poetry of Dailiness”, Dom Pracy Twórczej in Luboradów, Πολωνία
- **2016/2019**, PrintCard International Prints Exchange Μέλος της οργανωτικής επιτροπής κατά τη 2η, 3η, 4η και 5η διοργάνωση.

Ο κατάλογος εκτυπώθηκε στην Θεσσαλονίκη τον Ιούνιο του 2019
για την διπλωματική εργασία "Κοινοτάφια" του Ιωάννη Αναστασίου
σε αντίτυπα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
2019

